

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මතය

සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ සංස්ථා සමාගමේ (“සමාගම”) සහ එහි පරිපාලිත සමාගම්වල (“සමූහය”) 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශනය හා වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ. මෙම විගණනය සඳහා ප්‍රසිද්ධ වෘත්තීයයෙහි යෙදී සිටින වරලත් ගණකාධිකාරී සමාගමක සභාය මා විසින් ලබා ගන්නා ලදී.

සමාගමේ සහ සමූහයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

කරුණ අවධාරණය කිරීම

සමාගම සහ සමූහය

2011 අංක 03 දරන රක්ෂණ කර්මාන්තය විධිමත් කිරීමේ (සංශෝධන) පනතේ 53 වන වගන්තියට අනුව දීර්ඝ කාලීන සහ සාමාන්‍ය රක්ෂණ ව්‍යාපාර වෙතම නෛතික ආයතන දෙකකට වෙන් කිරීම සඳහා සමාගමේ වෙන් කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ තත්ත්වය විස්තර කරන සහ සංශෝධිත 2000 අංක 43 දරන රක්ෂණ කර්මාන්ත නියාමනය කිරීමේ පනතේ 30 වන වගන්තියට අදාළ පරිපාලන ක්‍රියාවලියේ තත්ත්වය සහ ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ සංස්ථාවේ වෙන් කිරීමේ ක්‍රියාත්මක කිරීමත් සමඟ මැනේජ්මන්ට් සර්විසස් රක්ෂණ (පුද්ගලික) සමාගමෙන් ශ්‍රී ලංකා ඉන්ෂුරන්ස් කෝපරේෂන් ලයිෆ් ලිමිටඩ් සහ ශ්‍රී ලංකා ඉන්ෂුරන්ස් කෝපරේෂන් ජෙනරල් ලිමිටඩ් යන ආයතන සඳහා සේවකයින් මාරු කිරීම, සහ එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, මැනේජ්මන්ට් සර්විසස් රක්ෂණ (පුද්ගලික) සමාගමේ මෙහෙයුම් කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම විස්තර කරන මූල්‍ය ප්‍රකාශන සඳහා සටහන් අංක 46 වෙත අවධානය යොමු කරවමි. මෙම කරුණ සම්බන්ධයෙන් මගේ මතය විකරණය කර නොමැත.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමූහය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ සහ සමූහයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ සහ සමූහයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි සමාගම සහ සමූහය විසින් ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේ දී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කර ගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසු බවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්:

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නා වූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්ස්‍රෝධතාය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, චේතනාන්විත මඟහැරීම, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවූවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.

- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.
- ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා සමූහයට අයත් වන ආයතනවල හෝ ව්‍යාපාරික ක්‍රියාකාරකම්වල මූල්‍ය තොරතුරු සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමාණවත් සහ උචිත විගණන සාක්ෂි ලබා ගන්නා ලදී. සමූහය විගණනය කිරීම පිළිබඳ විධානය, අධීක්ෂණය සහ කාර්යසාධනය සම්බන්ධ වගකීම මා විසින් දැරිය යුතුය. මාගේ විගණන මතය පිළිබඳ සම්පූර්ණ වගකීම ද මා විසින් දැරිය යුතුය.

හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත;

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව;
- සමාගම සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව; සහ
- සමාගමේ සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කිරීම පිළිබඳ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
අ. කොටස් හිමියන්ගේ ආයෝජන සහ සමාගමේ වත්කම් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා මනා අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් පවත්වා ගැනීම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ සහ ඉහළ කළමනාකාරිත්වයේ වගකීමකි. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය සහ ඉහළ කළමනාකාරිත්වය විසින් සුදුසු පාලන පරිසරයක් ස්ථාපනය කළ යුතුය. අදාළ නීති, රෙගුලාසි, රීති, නියෝග සහ	ගෙවීම් සිදු කිරීම සඳහා සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ සංස්ථා සමාගමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය මගින් අනුමත කරන ලද මූල්‍ය අධිකාරියක් පවතින අතර, එය 2024 ජූලි 15 වන දින පැවති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීමේදී අනුමත කරන ලදී. තවද, 2025 ජූනි 05 සහ පෙබරවාරි 06 දිනැති ආයතනික කටයුතු පිළිබඳ අධ්‍යක්ෂ	සමාගමට අදාළ සියලුම සැලකිය යුතු ක්‍රියාවලීන් සහ ගිණුම් ශේෂ ආවරණය වන පරිදි පුළුල් අභ්‍යන්තර පාලන අනුකෘතියක් සංවර්ධනය කර පවත්වාගෙන යා යුතු බව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට සහ ඉහළ කළමනාකාරිත්වයට නිර්දේශ කෙරේ. මෙම අනුකෘතිය මගින් ප්‍රධාන පාලන,

මාර්ගෝපදේශවලට අනුකූල වීම සඳහා වන පද්ධති ඇතුළුව සමාගමේ අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධති සහ කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිවල සැලසුම සහ කාර්යක්ෂමතාව සමාලෝචනය කිරීම මණ්ඩලයේ වගකීම්වල අත්‍යවශ්‍ය අංගයකි.

එබැවින්, සමාගම සඳහා සැලකිය යුතු ක්‍රියාවලි සහ අදාළ ගිණුම් ශේෂ ආවරණය වන පරිදි අභ්‍යන්තර පාලන අනුකෘතියක් පවත්වා ගැනීම මූලික අවශ්‍යතාවයකි. කෙසේ වුවද, සැලකිය යුතු ගිණුම් ශේෂ සහ ක්‍රියාවලි සඳහා අභ්‍යන්තර පාලන අනුකෘතිය නිරීක්ෂණය නොවී ය.

ජනරාල් වෙත යොමු කරන ලද අපගේ ලිපියෙන්, සමාගම මුදල් අමාත්‍යාංශයෙන් පාලන ව්‍යුහය සහ මෙහෙයුම් රාමුව ඇතුළුව වෙන් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සහ ඉදිරි ගමන පිළිබඳව උපදෙස් අපේක්ෂා කරන ලදී. වර්තමානයේ ඔවුන්ගේ ප්‍රතිචාරය අපේක්ෂාවෙන් සිටිමු.

පාලන හිමිකරුවන් සහ පාලන ක්‍රියාකාරකම්වල වාර ගණන පැහැදිලිව ලේඛනගත කළ යුතු අතර අදාළ නියාමන සහ පාලන අවශ්‍යතා සමඟ අනුකූල විය යුතුය.

එලදායී පාලන පරිසරයක් ස්ථාපනය කිරීම, අභ්‍යන්තර පාලනවල ප්‍රමාණවත් බව සහ මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාව සහතික කිරීම සහ මණ්ඩලයේ අධීක්ෂණ වගකීම්වලට සහාය වීම සඳහා එවැනි අනුකෘතියක් පවත්වා ගැනීම මූලික අවශ්‍යතාවක් වේ.

1.5.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
අ. ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය, ආශ්‍රිතයන්ගේ සහ බද්ධ ව්‍යාපාරවල ආයෝජන සඳහා වන (LKAS 28) ට අනුව, ආශ්‍රිත සමාගමක ආයෝජනයක් හිමිකම් ක්‍රමය භාවිතයෙන් වාර්තා කළ යුතුය. හිමිකම් ක්‍රමය යටතේ, ආශ්‍රිත සමාගමක ආයෝජනය මූලින් පිරිවැයට සටහන් කරනු ලබන අතර, අත්පත් කර ගැනීමේ දිනයෙන් පසු ආයෝජිතයාගේ ලාභයෙන් හෝ අලාභයෙන් ආයෝජකයාගේ කොටස පිළිබිඹු වන පරිදි ධාරණ මුදල සකස් කරනු ලැබේ. කෙසේ වුවද, ප්‍රචරිත මුදල් වර්ෂය සඳහා එහි ලාභයෙන් හෝ අලාභයෙන් ආයෝජකයාගේ ලාභය හෝ අලාභය වාර්තා කිරීමට සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ සංස්ථා සමාගම අපොහොසත් වී ඇති අතර, එය LKAS 28 හි විධිවිධානවලට අනුකූල නොවීමකි.	විගණකවරයාගේ නිර්දේශය සටහන් කර ගන්නා ලදී. කෙසේ වුවද, සමාගම ආශ්‍රිත සමාගමේ ආයෝජනය මනිනු ලබන්නේ ආශ්‍රිතයන්ගේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන මත පදනම්ව, ආයෝජිතයාගේ ශුද්ධ වත්කම් වටිනාකමේ (NAV) කොටසට ය. ආයෝජනයේ වැදගත්කමක් නොමැතිකම හේතුවෙන් මෙය බදු ගෙවීමෙන් පසු සමූහයේ ලාභයට හෝ කොටසක ඉපැයුම (EPS) හෝ මුදල් වලට සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති නොකරයි.	LKAS 28 ට අනුකූලව ආශ්‍රිතයන්ගේ ආයෝජන සඳහා කළමනාකාරිත්වය මගින් ගිණුම්කරණයේ හිමිකම් ක්‍රමය උපයෝගී කර ගත යුතු බව නිර්දේශ කෙරේ. විකල්ප ගිණුම්කරණ ක්‍රම භාවිත කළ යුත්තේ එසේ කිරීම සඳහා ප්‍රමිතියෙන් නිශ්චිතව අවසර දී ඇති අවස්ථාවල සහ සුදුසු සාධාරණීකරණ සහ ලේඛන මගින් ඒ සඳහා සහාය දක්වන අවස්ථාවල පමණි. මෙය අදාළ මූල්‍ය වාර්තාකරණ අවශ්‍යතා සමඟ අනුකූල වීම සහතික කිරීමට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල විශ්වසනීයත්වය වැඩි දියුණු කිරීමට උපකාරී වේ.

1.5.3 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

අයිතමය (රු.)	ලෙජර් වාර්තාවට අනුව ශේෂය (රු.)	සැසඳුමට අනුව ශේෂය (රු.)	වෙනස (රු.)	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
අ. ගිණුම් අංකය - 100076030 7 බැංකු සැසඳුමේ සහ ලෙජර් ගිණුමේ විෂමතාවය				මෙම ගැටළුව ඇති වූයේ සමාගම් වෙන් කිරීම සහ SAP සංක්‍රමණය හේතුවෙන් ය. එය දැන් නිවැරදි කර ඇති අතර, SAP සංක්‍රමණය අවසන් වීමෙන් පසුව 2024 අගෝස්තු 1 වන දින සිට සියල්ල සුමටව ක්‍රියාත්මක වේ.	කළමනාකාරීත්වය විසින් අනාගතයේ ඇති විය හැකි විෂමතා වැළැක්වීම සඳහා සහ සියලුම ගනුදෙනු නිවැරදිව හා කාලීනව වාර්තා කර ඇති බව සහතික කිරීම සඳහා අභ්‍යන්තර පාලන සහ අදාළ ක්‍රියාවලීන් වැඩිදියුණු කළ යුතුය. මෙම පාලන ශක්තිමත් කිරීම මගින් මූල්‍ය වාර්තාකරණයේ විශ්වසනීයත්වය වැඩිදියුණු කරන අතර එලදායි මෙහෙයුම් අධීක්ෂණයට ද සහාය වනු ඇත.
මැයි	2,183,161,209	2,150,474,927	32,686,282		
ජූනි	126,633,390	1,818,930,876	-	1,692,297,486	
ජූලි	129,954,594	1,435,784,078	-	1,305,829,484	
2024 දෙසැම්බර් 31 වන දිනට	9,238,808	9,096,120	142,688		

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
අ. අනෙකුත් ණයගැතියන් යටතේ ණයගැති පෙරගෙවුම්වල රු. 127,740,664ක දිගුකාලීන හිඟ ශේෂ තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය. මෙම ශේෂ අයකර ගැනීමේ හැකියාව සලකා බැලීමෙන් පසු, මෙම ගැටලුව විසඳීමට කළමනාකාරීත්වය සුදුසු පියවර ගෙන නොතිබුණි. අනෙකුත් ණයගැතියන් යටතේ වාර්තා වී ඇති, එකතුව රු. (9,812,801) ක් වූ දිගුකාලීනව හිඟව පවතින සෘණ	සමාගම විසින් වර්තමානයේ නීති උපදෙස් මත පදනම්ව මෙම ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු මුදල් සමාලෝචනය කරමින් සිටින අතර, කළමනාකාරීත්වය විසින් 2025 වර්ෂයේ දී සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇත.	දීර්ඝකාලීනව හිඟව පවතින ලැබිය යුතු මුදල් අයකර ගැනීමේ හැකියාව සමාලෝචනය කළ යුතු බව සහ දීර්ඝකාලීනව හිඟව පවතින ශේෂ සඳහා සුදුසු පියවර ගත යුතු බව නිර්දේශ කෙරේ.

ශේෂයක් පවතින බව තවදුරටත් නිරීක්ෂණය විය. තවද, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්නට ලැබෙන ශේෂවල නිරවද්‍යතාවය සහ අඛණ්ඩතාව සහතික කිරීම සඳහා අනෙකුත් ලැබිය යුතු මුදල්වල සෘණ ශේෂ ඇති වීමට හේතු මනාව සමාලෝචනය කිරීම අවශ්‍ය වේ.

ආ. ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ සංස්ථා සමාගම (SLICL) 2024 වර්ෂය තුළ කැන්විල් හෝල්ඩින්ග්ස් (පුද්ගලික) සමාගමේ සිදු කරන ලද තම ආයෝජනය මහා භාණ්ඩාගාරයට මාරු කර ඇත. කෙසේ වුවද, මෙම මාරු කිරීමට සහාය වීම සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් විධිමත් තහවුරු කිරීමක් හෝ ලිඛිත උපදෙස් ලබා දී නොතිබුණි. හුවමාරු වටිනාකම සඳහා ලැබිය යුතු මුදලක් SLIC විසින් වාර්තා කර ඇත්තේ, මෙම මුදල පියවීමට භාණ්ඩාගාරය එකඟ වී ඇති බවට කිසිදු සාක්ෂියක් නොමැත. තවද, ප්‍රතිපාදන සැපයීමට හෝ ලියා හැරීම සඳහා තීරණයක් ගැනීමට හෝ SLIC විසින් මෙම ලැබිය යුතු මුදලේ අයකර ගැනීමේ හැකියාව තක්සේරු කර නොමැත.

ශේෂ සනාථන ඉල්ලා මහා භාණ්ඩාගාර ලේකම්වරයාට ලිපියක් යවා ඇත්තෙමු. ඒ සඳහා ඔවුන්ගේ ප්‍රතිචාර අපේක්ෂාවෙන් සිටිමු.

කැන්විල් හෝල්ඩින්ග්ස් සමාගමේ සිදු කරන ලද ආයෝජනය මහා භාණ්ඩාගාරයට මාරු කිරීම පිළිගෙන අදාළ ලැබිය යුතු මුදල් පියවීමට එකඟ වන බවට මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් විධිමත් ලිඛිත තහවුරු කිරීමක් SLIC විසින් ලබා ගත යුතු බව නිර්දේශ කෙරේ. එවැනි තහවුරු කිරීමක් නොමැති විට, ලැබිය යුතු ශේෂයේ අයකර ගැනීමේ හැකියාව SLIC විසින් තක්සේරු කළ යුතු අතර එය ආපසු අයකර ගත නොහැකි බව සලකන්නේ නම්, භානිකරණය හඳුනා ගැනීම හෝ එම මුදල ලියා හැරීම හෝ සිදු කළ යුතුය.

1.7 අදාළ පාර්ශ්ව සහ අදාළ පාර්ශ්ව ගනුදෙනු අනාවරණය කර නොමැතිවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
අ. ශ්‍රී ලංකා ඉන්ෂුරන්ස් කෝපරේෂන් ලයිට් ලිමිටඩ්, සිනොලංකා හොටෙල්ස් සහ ස්පා (පුද්ගලික) සමාගම සහ ලංකා හොස්පිටල් කෝපරේෂන් පීඑල්සී වැනි සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන් සඳහා සමාගම විසින් හෙළිදරව් කරන ලද අවසන් ශේෂ, සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන් විසින් ශේෂ තහවුරු කිරීම් හරහා සෘජුවම තහවුරු කර ඇති පරිදි රු. 4,587,564 කින් වෙනස් වේ. තවද, ප්‍රතිපාර්ශ්ව විසින් වලංගු කරන ලද සම්බන්ධිත පාර්ශ්ව ශේෂවල වෙනස්කම් විමර්ශනය කිරීම සහ විසඳීම සඳහා ක්‍රමවත් සැසඳුම් යාන්ත්‍රණයක් සමාගම සතුව නොමැත.	SLICLL හි වෙනස සසඳා 2025 මාර්තු මාසයේදී නිවැරදි කර ඇත. -සිනොලංකා සහ ලංකා හොස්පිටල්ස් දිගුකාලීනව හිඟව පවතින ආරම්භක ශේෂ වන අතර ඒ සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇත.	සමාගම විසින් සියලු සම්බන්ධිත පාර්ශ්ව ශේෂ පිළිබඳව සම්පූර්ණ සැසඳීමක් සිදු කිරීම සහ වෙනස්කම් සඳහා හේතු විමර්ශනය කළ යුතු බව නිර්දේශ කෙරේ. ඊට අතිරේකව, කලින් කලට සැසඳීම් සිදු කිරීම සඳහා ව්‍යුහගත ක්‍රියාවලියක් ක්‍රියාත්මක කළ යුතු බව ද, නිසි සහායක ලේඛන මගින් ශේෂ සනාථන ලබා ගත යුතු බවද නිර්දේශ කෙරේ.

1.8 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
අ. රජය සතු ව්‍යවසාය (SOE) සඳහා ආයතනික පාලනය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශ	රජය සතු ව්‍යවසාය සඳහා ආයතනික පාලනය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශවල 2.2.5 වගන්තිය යටතේ, ලාභාංශ, හිමිකම් වෙනස්වීම සහ කොටස් හිමිකාරිත්වය සහ ප්‍රධාන ගනුදෙනු පිළිබඳ ගැටළු විසඳන මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද පරිපාලිත ප්‍රතිපත්තියක් තිබීම අනිවාර්ය වේ. කෙසේ වුවද, සමාගමට පරිපාලිත ප්‍රතිපත්තියක් නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.	මෙම කාරණය සම්බන්ධයෙන් ඉකුත් වර්ෂවලදී යම් මූල පිරිමක් කරනු ලැබීය; කෙසේ වුවද, ඒවා නිශ්චිතවම අවසන් කර නොමැත. මෙම කාරණය විසඳීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර අපි දැන් අනුගමනය කරන්නෙමු.	පරිපාලිත අස්තීත්ව සමාලෝචනය කිරීම, පාලන පිළිවෙත් වැඩිදියුණු කිරීම, අවදානම් අවම කිරීම සහ උපායමාර්ගික තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලීන්ට සහාය වීම සඳහා ව්‍යුහගත සහ ඵලදායී රාමුවක් ස්ථාපිත කිරීමට සමාගමට හැකි වේ.
ආ. ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයේ ආයතනික පාලනය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශ	ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයේ ආයතනික පාලනය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශවල D.5.2 වගන්තිය යටතේ, "මණ්ඩලය විසින් ස්වාධීන විධායක නොවන අධ්‍යක්ෂවරුන් තිදෙනෙකුගෙන් සමන්විත, මණ්ඩලය විසින් පත් කරන ලද සභාපතිවරයෙකුගෙන් සමන්විත සම්බන්ධිත පාර්ශව ගනුදෙනු (RPT) සමාලෝචන කමිටුවක් ස්ථාපනය කළ යුතු අතර කාර්තුමය වශයෙන් රැස්වීම් පැවැත්විය යුතුය". කෙසේ වුවද, සමාගමට සම්බන්ධිත පාර්ශව ගනුදෙනු කමිටුවක් නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.	සම්බන්ධිත පාර්ශව ගනුදෙනු (RPT) කමිටුවක් ස්ථාපනය කිරීම සඳහා වන නිර්දේශය නිසි ලෙස සටහන් කර ගන්නා ලදී. වර්තමානයේ විගණන සහ අනුකූලතා කමිටුව මගින් සම්බන්ධිත පාර්ශව ගනුදෙනු හඳුනා ගැනීම සඳහා භාවිතා කරන ක්‍රමවේදයේ ඵලදායීතාවය මෙන්ම අදාළ හෙළිදරව් කිරීම්වල විශ්වසනීයත්වය සමාලෝචනය කරයි. එවැනි සෑම පාර්ශවයකින්ම සම්බන්ධිත පාර්ශව අතර මූල්‍ය සහ ව්‍යාපාරික සම්බන්ධතා පිළිබඳව වාර්ෂික ප්‍රකාශයක් ලබා ගැනීමේ ක්‍රියා පටිපාටිය ද කමිටුව අධීක්ෂණය කරයි. ඊට අමතරව, ආයතනයේ වාර්ෂික වාර්තාකරණය සඳහා රජය සතු ව්‍යවසායවල (SOE) ආයතනික පාලන මාර්ගෝපදේශ මගින් නියම කර ඇති හෙළිදරව් කිරීමේ අවශ්‍යතාවලට අනුකූල වීම ද එමඟින් සහතික කරයි.	සියලු සම්බන්ධිත පාර්ශව ගනුදෙනු අධීක්ෂණය, සමාලෝචනය සහ අනුමත කිරීම සඳහා සමාගම විසින් සම්බන්ධිත පාර්ශව ගනුදෙනු කමිටුවක් ස්ථාපනය කළ යුතු බව නිර්දේශ කෙරේ.

1.9 මුදල් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය			කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
අ. බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශනවල හඳුනා නොගත් හර සහ බැර යන දෙකම යටතේ හඳුනා නොගත් ශේෂ ඇතුළත් වන බව නිරීක්ෂණය විය. මෙම අයිතම නොසැසඳී පවතින අතර වාර්තා කරන දිනට නිසි ලෙස වර්ගීකරණය කර හෝ විසඳා හෝ නොමැත. ප්‍රධාන කාර්යාලය විසින් වාර්තා කරන ලද මුදල් ගනුදෙනු ඇතුළුව හඳුනා නොගත් මුදල් ප්‍රමාණ පිළිබඳ සාරාංශයක් පහත වගුවේ දක්වා ඇත:			හඳුනා නොගත් බැර රු. මිලියන 3 ක් පමණක් 2025 ජුනි 02 දිනට ගෙවීමට තිබේ. ගෙවීමට ඇති මුදල් සසඳා ඇත.	හඳුනා නොගත් සියලුම හර සහ බැරවල මූලාශ්‍ර හඳුනා ගැනීම සඳහා කළමනාකාරිත්වය විසින් පුළුල් සමාලෝචනයක් සිදු කළ යුතු බව නිර්දේශ කෙරේ. සියලුම ගනුදෙනු නිසි ලෙස වර්ගීකරණය කර ගිණුම්ගත කර ඇති බව සහතික කිරීම සඳහා සවිස්තරාත්මක විමර්ශන සහ සැසඳුම් ක්‍රියා පටිපාටි මෙම සමාලෝචනයට ඇතුළත් විය යුතු අතර එමඟින් මූල්‍ය වාර්තාවල නිරවද්‍යතාවය සහ සම්පූර්ණතාව වැඩි දියුණු කළ හැකි වේ.
ස්ථානය	හඳුනා නොගත් හර (ශ්‍රී ලංකා රුපියල්)	හඳුනා නොගත් බැර (ශ්‍රී ලංකා රුපියල්)		
ප්‍රධාන කාර්යාලය	223,758	13,388,759		

1.10 බදු රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ නියාමන කොමිෂන් සභාව (IRCSL) විසින් නියම කරන ලද වෙන් කිරීමේ අවශ්‍යතාවලට අනුකූලව, ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ සංස්ථාවෙන් (SLICL) වත්කම් සහ වගකීම් එහි වෙන් කරන ලද ආයතන වන ශ්‍රී ලංකා ඉන්ෂුරන්ස් කෝපරේෂන් ජෙනරල් ලිමිටඩ් (SLICGL) සහ ශ්‍රී ලංකා ඉන්ෂුරන්ස් කෝපරේෂන් ලයිෆ් ලිමිටඩ් (SLICLL) වෙත මාරු කිරීමට සමාගම කටයුතු කර ඇති බව නිරීක්ෂණය විය. කෙසේ වුවද, 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ තුන්වන උපලේඛනය යටතේ නිදහස් කිරීම සඳහා පූර්ව අවශ්‍යතාවයක් වන මුදල් අමාත්‍යවරයාගෙන් අවශ්‍ය ලිඛිත අනුමැතිය සමාගම විසින් මෙතෙක් ලබාගෙන නොමැති බව නිරීක්ෂණය	එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, කුලී අරමුණු සඳහා රඳවාගෙන තිබෙන ගොඩනැගිලි හෝ ඉඩම් දේපළ, කම්හල් සහ උපකරණ (PPE) සිට ආයෝජන දේපළ (IP) දක්වා මාරු කිරීම ලෙස ගිණුම් තැබීම නැවත වර්ගීකරණය කිරීම මගින් දේශීය ආදායම් පනතේ 39 වන වගන්තිය යටතේ බදු අය කළ හැකි සිදුවීමක් ඇති නොකරයි. විකල්ප ක්‍රියාමාර්ගයක් ලෙස, අපි දේශීය ආදායම් පනතේ තුන්වන උපලේඛනයේ (ggg) අයිතමය මත විශ්වාසය තැබීමට උත්සාහ කර ඇත්තෙමු. ඒ අනුව, වෙන් කිරීමේ ආකෘතියට අනුව, වත්කම්-වගකීම් පැවරීමෙන් ඇතිවන ලාභ බද්දෙන් නිදහස් කිරීම පිණිස අමාත්‍යවරයාගේ ලිඛිත අනුමැතිය ඉල්ලා අපි භාණ්ඩාගාර ලේකම්වරයාට ලිපියක් යැව්වෙමු. ශ්‍රී ලංකාවේ අතිගරු ජනාධිපතිතුමා වෙත යවන ලද 2025 මාර්තු 20 දිනැති අපගේ ලිපියෙන් මුදල්	දේශීය ආදායම් පනතේ විධිවිධානවලට අනුකූලව මුදල් අමාත්‍යවරයාගෙන් අවශ්‍ය ලිඛිත අනුමැතිය විධිමත් ලෙස ලබා ගැනීමට සමාගම වහාම පියවර ගත යුතු බව නිර්දේශ කෙරේ. මෙමඟින්, 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ තුන්වන උපලේඛනය යටතේ බදු නිදහස් කිරීම සඳහා සුදුසුකම් සහතික කරන අතර අනපේක්ෂිත බදු වගකීම් දැරීමට සිදුවීමේ අවදානම අවම කරයි.

විය. මෙම අනුමැතිය නොමැති වීම හේතුවෙන් සමාගම අපේක්ෂිත බදු නිදහස් කිරීම සඳහා සුදුසුකම් ලැබීමට අසමත් විය හැකි අතර, එමඟින් සමාගම බදු වගකීම්වලට නිරාවරණය වීමේ විභවයක් පවතී. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, සමාගමට අදාළ ව්‍යවස්ථාදායක අවශ්‍යතාවලට අනුකූල ව කටයුතු කිරීමට නොහැකි විය හැකිය.

අමාත්‍යවරයා ලෙස බදු නිදහස් කිරීමක් ඉල්ලා සිටි අතර එම ලිපියේ පිටපතක් භාණ්ඩාගාර ලේකම්වරයාට ද ඉදිරිපත් කළේය. 2025 මාර්තු 21 වන දින රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් අතුල කුමාර මහතා රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාගෙන් මේ සම්බන්ධයෙන් මහපෙන්වීමක් ඉල්ලා ඇති අතර අපි ඔවුන්ගේ ප්‍රතිචාරය අපේක්ෂාවෙන් සිටිමු.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය

සමාගම

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. 3,635,639,000 ක ලාභයක් වූ අතර ඉකුත් වර්ෂයේ ඊට අනුරූප ලාභය රු. 7,778,571,000 ක් විය. එබැවින්, මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ රු. 4,142,932,000 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය කරන ලදී. පිරිහීමට හේතු වූයේ සමාගමේ ප්‍රධාන ව්‍යාපාර ශ්‍රී ලංකා ඉන්ෂුරන්ස් කෝපරේෂන් ලයිෆ් ලිමිටඩ් සහ ශ්‍රී ලංකා ඉන්ෂුරන්ස් කෝපරේෂන් ජෙනරල් ලිමිටඩ් යන වෙනම අස්තීත්ව දෙකකට පැවරීම හේතුවෙන් දළ ලිඛිත වාරිකය රු. 40,635,092,000 කින් අඩු වීමය.

සමූහය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. 9,087,379,000 ක ලාභයක් වූ අතර ඉකුත් වර්ෂයේ ඊට අනුරූප ලාභය රු. 13,755,175,000 ක් විය. එබැවින්, මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ රු. 4,667,796,000 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම පිරිහීමට ප්‍රධාන හේතු වූයේ අනෙකුත් මෙහෙයුම් සහ පරිපාලන වියදම් රු. 3,425,743,000 කින් වැඩිවීමයි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

රේඛීය අයිතමය

2024

2023

රු. මිලියන

රු. මිලියන

සමාගම

ආදායම

182,086

170,785

විචලනය

11,301

14,180

වැඩිවීම / (අඩුවීම)

6.62%

9.05%

දළ ලිඛිත වාරිකය

51,264

43,321

විචලනය

7,943

2,267

වැඩිවීම / (අඩුවීම)	18.34%	5.52%
ශුද්ධ ඉපැයු වාරිකය	42975	35,958
විචලනය	7,017	-848
වැඩිවීම / (අඩුවීම)	19.51%	-2.30%
ආයෝජන ආදායම	36,365	29,490
විචලනය	6,875	14,120
වැඩිවීම / (අඩුවීම)	23.31%	91.87%
ශුද්ධ උපලබ්ධි (අලාභය) / ලාභ	-26	-829
විචලනය	803	-11,006
වැඩිවීම / (අඩුවීම)	-96.86%	-108.15%
වෙනත් ආදායම්	-1,704	2,893
විචලනය	-4,597	-671
වැඩිවීම / (අඩුවීම)	-158.90%	-18.83%
මුළු ආදායම	182,086	170,785
විචලනය	11,301	14180
වැඩිවීම / (අඩුවීම)	6.62%	9%
ශුද්ධ ප්‍රතිලාභ සහ හිමිකම්	-23,499	-21,778
විචලනය	-1,721	353
වැඩිවීම / (අඩුවීම)	7.90%	-1.60%
ප්‍රාරක්ෂණ සහ ශුද්ධ අත්පත් කර ගැනීමේ පිරිවැය (ප්‍රතිරක්ෂණය ඇතුළුව)	-3,822	-3,502
විචලනය	-320	-200
වැඩිවීම / (අඩුවීම)	9.14%	6.06%
ගිවිසුම්ගත වගකීම් වෙනස්වීම - ජීවිත රක්ෂණ අරමුදල	-26,409	-18,290
විචලනය	-8,119	-7,272
වැඩිවීම / (අඩුවීම)	44.39%	66%

වෙනත් මෙහෙයුම් සහ පරිපාලන වියදම්	-23,876	-20,450
විචලනය	-3,426	6,417
වැඩිවීම / (අඩුවීම)	16.75%	-23.88%
ආදායම් බදු වියදම්	-4,965	-6,203
විචලනය	1,238	-2624
වැඩිවීම / (අඩුවීම)	-19.96%	73.32%
වර්ෂයේ ශුද්ධ ලාභය	9,087	13,755
විචලනය	-4,668	1,171
වැඩිවීම / (අඩුවීම)	-33.94%	9.31%

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

ලබා ගත හැකි තොරතුරුවලට අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය සහ ඉකුත් වර්ෂය සඳහා සමූහයේ ඇතැම් වැදගත් අනුපාත පහත දැක්වේ.

නිශ්චිත අනුපාත - සමූහය	2024	2023
රඳවා ගැනීමේ අනුපාතය	84%	83%
ලාභදායීත්ව අනුපාතය	5%	8%
වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය	3%	5%
හිමිකම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය	6%	10%
ආයෝජන ආදායම	11%	11%
මුළු වත්කම් මත මූල්‍ය වත්කම් අනුපාතය	80%	71%
ආදායම් වර්ධන	6.62%	9%
වත්කම් පිරිවැටුම්	0.42	0.44
කොටසක ඉපයීම්	15.15	22.94
කොටසක ශුද්ධ වත්කම්	258.12	226.70
ද්‍රවශීලතා අනුපාතය	2.21	1.22

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 අනාර්ථික ගනුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණය

අ. මෙට්‍රෝ ශාඛාව නැවත ස්ථානගත කිරීම

මෙට්‍රෝ ශාඛාව කොළඹ 4 කලාපය ආවරණය කරන අතර අලෙවි කළමනාකරුවන් 7 දෙනෙකු, ප්‍රාදේශීය අලෙවි කළමනාකරුවකු සහ ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන් 50 දෙනෙකුගෙන් යුත් ශාඛා 7 කින් සමන්විත වේ. මෙට්‍රෝ ශාඛාව නැවත ස්ථානගත කිරීමට පෙර, එය ප්‍රධාන කාර්යාල ගොඩනැගිල්ලේ 10 වන සහ 13 වන මහලේ පිහිටා තිබූ අතර ආසන්න වශයෙන් වර්ග අඩි 2071 ක භූමි ප්‍රමාණයකින් යුක්ත විය.

2018 ජුනි 21 වන දින පැවති විධායක කමිටු රැස්වීමේ රැස්වීම් වාර්තාවලට අනුව, ප්‍රධාන කාර්යාල ගොඩනැගිල්ලේ ඇති ශාඛා කාර්යාල ප්‍රධාන කාර්යාලයෙන් ඉවත් කර එම ශාඛා කාර්යාල ප්‍රධාන කාර්යාලයෙන් පිටත නැවත ස්ථානගත කිරීම සඳහා මූලික අදහස ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ සංස්ථාවේ සභාපතිවරයා විසින් ඉදිරිපත් කර තිබුණි.

පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණය, ශක්‍යතා අධ්‍යයනය, සංකල්ප පත්‍රිකාව මගින් හෝ ලාභදායීතාවය අනුව ව්‍යාපාරය නැවත ස්ථානගත කිරීම මගින් ව්‍යාපාරය වැඩිදියුණු කරන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳ විශ්ලේෂණයක් කිරීම මගින් හෝ නැවත ස්ථානගත කිරීම සාධාරණීකරණය කිරීමක් විගණනය වෙත ලබා දී නොමැත.

තවද, 2020 දෙසැම්බර් 3 වන දින සිට සංචාරක අමාත්‍යාංශය 6 වන මහලෙන් ඉවත් කර ගන්නා ලද අතර 2021 මැයි 6 වන දින සිට වාණිජ දෙපාර්තමේන්තුව ද SLIC හි 4 වන මහලෙන් ඉවත් වී ඇත.

එබැවින්, ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය ක්‍රියාත්මක වන අවස්ථාවේ ප්‍රධාන කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල තුළ දළ වශයෙන් වර්ග අඩි 13,000 ක ඉඩ ප්‍රමාණයක් තිබුණි.

මෙම ප්‍රසම්පාදන කටයුතු සඳහා මුළු පිරිවැය ඇස්තමේන්තුව පිළියෙළ කළ බව සනාථ කිරීම සඳහා පිළිගත හැකි ලේඛනයක් නොතිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, ප්‍රසම්පාදන කමිටුවට / තාක්ෂණික

කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම

මෙට්‍රෝ ශාඛාව සඳහා වෙනම පරිශ්‍රයක් ප්‍රසම්පාදනය කිරීමේ තීරණය SLIC හි ශාඛා උපාය මාර්ගයට අනුකූලව ගනු ලැබූ අතර ප්‍රධාන කාර්යාල පරිශ්‍රය තුළ මෙට්‍රෝ ශාඛාව ස්ථානගත කිරීමේ දෝෂය නිවැරදි කිරීම සඳහා එසේ කිරීම අවශ්‍ය විය.

මෙම ප්‍රසම්පාදනය SLIC හි සාමාන්‍ය ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලියේ ක්‍රියාකාරකමක් ලෙස සලකා ක්‍රියාත්මක කර ඇත; එනම් අද්විතීය හෝ පෙර නොවූ විරූ ප්‍රසම්පාදනයක් නොවේ.

2006 රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශවල දක්වා ඇති මූලධර්ම හා ප්‍රතිපත්තිවලට අනුකූලව, පොදු ටෙන්ඩරයක් හරහා ප්‍රසම්පාදනය සිදු කර ඇත. වෙළඳපොළෙන් කිසිදු ප්‍රතිචාරයක් නොලැබුණු බැවින් දෙවරක් ටෙන්ඩර කැඳවීමට සිදු විය.

SLIC හි සාමාන්‍ය ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලියෙන් පැන නගින ප්‍රසම්පාදන අවශ්‍යතා සලකා බලා, අමාත්‍යාංශයේ නියෝජිතයින් ඇතුළත් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය සහ/හෝ දැනුවත්බව සහිතව පවතින ක්‍රියාවලීන් සහ පද්ධති උපයෝගී කරගනිමින් ඇගයීම සිදු කරන ලදී.

මෙම ක්‍රියාවලියේ කොටසක් ලෙස, අවශ්‍ය තාක්ෂණික හා මූල්‍ය ඇගයීම් සිදු කර ඇති අතර, අදාළ හා අවශ්‍ය තොරතුරු නිසි ලෙස සටහන් කර ඇත.

SLIC විසින් අනුගමනය කරන ලද පියවර 2006 රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශවලට සහ SLIC විසින්

නිර්දේශය

උපායමාර්ගික අරමුණු සහ මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාව සමඟ අනුකූල වන බව සහතික කිරීම සඳහා අනාගත ඉහළ වටිනාකමක් සහිත ප්‍රසම්පාදන තීරණ ගැනීමේ දී සවිස්තරාත්මක ශක්‍යතා අධ්‍යයන සහ පිරිවැය-ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණවල සහාය ලබා ගත යුතු බව නිර්දේශ කෙරේ. තීරණ සෑම විටම ඵලදායීතාවය, කාර්යක්ෂමතාව සහ අරපිරිමැසුම්දායකබව යන ත්‍රිත්වය ප්‍රශස්ත කිරීම අරමුණු කරගෙන ගත යුතුය. තවද, බාහිර කුලී ගිවිසුම්වලට ඇතුළත් වීමට පෙර, පවතින සම්පත් භාවිතය ප්‍රශස්තකරණය සහ අනවශ්‍ය වියදම් අවම කිරීම සඳහා පවතින අභ්‍යන්තර අවකාශය පිළිබඳ පුළුල් තක්සේරුවක් සිදු කළ යුතුය.

ඇගයීම් කමිටුවට අමාත්‍යාංශ නියෝජිතයෙකු සිටීමේ අවශ්‍යතාවය හඳුනා ගැනීමට SLIC ආයතනයට නොහැකි විය. 2016 මැයි 10 දිනැති ALL/40/05/2016 අංක දරන ලිපිය මගින් සභාපතිවරයා විසින් රුපියල් මිලියන 10 ට වැඩි ප්‍රසම්පාදන වටිනාකමක් ඉක්මවන ප්‍රසම්පාදන කමිටු රැස්වීම් සඳහා අමාත්‍යාංශ නියෝජිතයෙකුට ආරාධනා කරන ලෙස උපදෙස් ලබා දී තිබුණද, එකී අමාත්‍යාංශයේ කිසිදු නියෝජිතයෙකු මෙම ප්‍රසම්පාදනයට සම්බන්ධ වී නොතිබුණි.

2021 ජූලි 26 වන දින සාරානුකූලව ප්‍රතිචාර දක්වන අඩුම ලංසුව ඉදිරිපත් කළ ලංසුකරු විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද ලංසු ලේඛනවලට අනුව, 2016 සැප්තැම්බර් 28 දින කොළඹ මහ නගර සභාව විසින් අනුමත කරන ලද ගොඩනැගිලි සැලැස්මක් ඉදිරිපත් කර තිබුණි. මෙම අනුමත සැලැස්ම නිදන කාමර 5 කින් යුත් මහල් දෙකක් සහිත නිවසක් සඳහා වන අතර මහල් 5 කින් යුත් වාණිජ ගොඩනැගිල්ලක් සඳහා වූ අනුමත සැලැස්මක් නොවේ. ප්‍රසම්පාදනයේ මෙම අදියරේදී ගොඩනැගිල්ලේ දේපළ හිමිකරු විසින් සම්පූර්ණ ගොඩනැගිල්ල සඳහා අනුමත ගොඩනැගිලි සැලැස්මක් හෝ අනුකූලතා සහතිකයක් හෝ ලබා දී නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

කුළු තක්සේරු වාර්තාවේ 6 වන වගන්තියට අනුව, කුළු තක්සේරුව සඳහා ලබා ගත හැකි අනුමත ගොඩනැගිලි සැලැස්ම දෙමහල් නේවාසික ගොඩනැගිල්ල සඳහා වේ. එම ගොඩනැගිලි සැලැස්මට අනුව පැවති මුළු වර්ග අඩි ප්‍රමාණය වර්ග අඩි 3531 කි. වාර්තාවේ 7.2 වගන්තියට අනුව, එය දෙමහල් ගොඩනැගිල්ල සඳහා අනුමත ගොඩනැගිලි සැලැස්ම ලෙස පැහැදිලිව සඳහන් කර ඇත. කෙසේ වුවද, සත්‍ය ගොඩනැගිල්ල සඳහා තවත් මහල් 3 ක් වැඩි කරන ලද අතර මුළු මහල් 5ම සඳහා අනුමත ගොඩනැගිලි සැලැස්ම තක්සේරුකරු වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

මෙම තක්සේරු වාර්තාවට අනුව, මාසික කුලී මුදල (වර්ග අඩි 3,531 සඳහා ලබා ගත හැකි අනුමත ගොඩනැගිලි සැලැස්ම මත පදනම්ව) රු. 500,000 ක් පමණි. වර්ග අඩි 9,627 ක සම්පූර්ණ භෞතික ප්‍රදේශය සඳහා අනුමත ගොඩනැගිලි සැලැස්ම සහ අනුකූලතා සහතිකය ලබා ගැනීම පිළිබඳ ගොඩනැගිලි හිමිකරුගේ ගිවිසුමට අනුව, කුලී මුදල

ප්‍රකාශ කරන ලද ප්‍රසම්පාදනයේ මූල්‍ය අංගවලට ද අනුකූල වන අතර ඒ අවස්ථාවේ අදාළ වන අධිකාරී සීමාවන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇත.

අවම තක්සේරු කරන ලද සාරානුකූලව ප්‍රතිචාරාත්මක ලංසුව ලෙස සැලකෙන ලංසුව SLIC පිළිගෙන ඇති අතර, කොන්ත්‍රාත්තුව පිරිනැමීමෙන් පසුව පවත්වන ලද සාකච්ඡා තුළින් ලංසු මුදලට සහ තක්සේරුවට වඩා අඩු මුදලකට පරිශ්‍රය ප්‍රසම්පාදනය කිරීමට හැකි වී ඇති අතර, එමඟින් තවත් මූල්‍ය ප්‍රතිලාභයක් ලැබීම සහතික කෙරේ.

ගිවිසුම්ගත කර අනුමත කර ඇති මුදලට අමතරව කිසිදු ආකාරයක ගෙවීමක් සිදු කර නොමැත.

ගොඩනැගිල්ලේ පදිංචි වීම සම්බන්ධ සියලුම අදාළ සහ අවශ්‍ය ලේඛන නිසි පරිදි සටහන් කර ඇති අතර, ගොඩනැගිල්ල අරමුණ සඳහා සුදුසු යැයි සැලකිය හැකිය. SLIC විසින් එය අඛණ්ඩව භාවිතා කරනු ලබයි.

SLIC හි සියලුම ප්‍රධාන සහ අවශේෂ අවදානම් ඇතුළත්, වසර 5 ක අවසන් නොකිරීමේ වගන්තියක් සහිත නීත්‍යානුකූලව බැඳී ඇති සහ බලාත්මක කළ හැකි කල්බදු ගිවිසුමක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට බලය පවරන ලද අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් ප්‍රසම්පාදනය විධිමත් ලෙස අනුමත කර එයට එකඟත්වය ලබා දී ඇත. මෙම පරිශ්‍රය නීත්‍යානුකූලව SLIC විසින් හිමිකරගෙන ඇති අතර ඒවා ප්‍රසම්පාදනය කරන ලද අරමුණ සඳහා ඵලදායී ලෙස හා කාර්යක්ෂමව භාවිතා කරනු ලැබේ.

11. මේ දක්වා ව්‍යාපාරික කාර්යසාධනය සභාපතිවරයාගේ මූලික උපායමාර්ගයට සමපාත වන අතර, එයින් පෙන්නුම් කරන්නේ මුල්

රු. 1,000,000 දක්වා වැඩි වී ඇත. මෙම අභිප්‍රායන් සපුරා ඇති බවයි. ඇස්තමේන්තුගත කුලිය අනුමත ගොඩනැගිලි සැලැස්ම සහ මහල් 5ම සඳහා අනුකූලතා සහතිකය ලබා ගැනීමට යටත් වේ. කෙසේ වුවද, 2021 දෙසැම්බර් 17 දිනැති සභාපතිවරයාගේ ලිපියට අනුව, ගිවිසුම අත්සන් කිරීමට පෙර අනුකූලතා සහතිකය SLIC වෙත යොමු කර ඇති බව තහවුරු කිරීම සඳහා පිළිගත හැකි ලේඛනගත සාක්ෂි නිරීක්ෂණය කළ හැකි නොවීය

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
අ. 2011 අංක 03 දරන රක්ෂණ කර්මාන්ත නියාමනය (සංශෝධන) පනතේ 53 වන වගන්තියට අනුව, සමාගම විසින් කලින් සිදු කරන ලද රක්ෂණ ව්‍යාපාරය වෙන් කර පහත සඳහන් ආයතන වෙත මාරු කර ඇත: - ජීවිත රක්ෂණ මෙහෙයුම් සඳහා ශ්‍රී ලංකා ඉන්ෂුරන්ස් කෝපරේෂන් ලයිට් ලිමිටඩ් (SLICLL) - සාමාන්‍ය රක්ෂණ මෙහෙයුම් සඳහා ශ්‍රී ලංකා ඉන්ෂුරන්ස් කෝපරේෂන් ජෙනරල් ලිමිටඩ් (SLICGL) එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, සමාගම තවදුරටත් රක්ෂණය ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත නොවේ. කෙසේ වුවද, සමාගම පහත සඳහන් දෑ පැහැදිලිව නිර්වචනය කර, ප්‍රකාශ කර නොමැති බව නිරීක්ෂණය වී ඇත: - එහි ව්‍යාපාරික මෙහෙයුම්වල වත්මන් ස්වභාවය සහ විෂය පථය; - එහි ප්‍රධාන ආදායම් ප්‍රභව; - වෙන් කිරීමෙන් පසු සමාගමේ උපායමාර්ගික දිශාව සහ වාණිජ අරමුණු.	වර්තමානයේ, SLIC කණ්ඩායම පරිපාලක සමාගමට ක්‍රියාත්මක කළ හැකි විභව ව්‍යාපාර ආකෘතියක් සංවර්ධනය කිරීමේ ක්‍රියාවලියක නිරතව සිටී. තවද, 2025 පෙබරවාරි 6 වන දින අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ආයතනික කටයුතු වෙත යොමු කරන ලද අපගේ ලිපියෙන් වෙන් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සහ SLIC හි ඉදිරි ගමන පිළිබඳව අපි මුදල් අමාත්‍යාංශයේ උපදෙස් අපේක්ෂා කරමු. දැනට අපි ඔවුන්ගේ ප්‍රතිචාරයක් අපේක්ෂාවෙන් සිටිමු. වර්තමානයේ, ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ග වන්නේ ආයෝජන ආදායම සහ කුලී ආදායමයි.	ව්‍යාපාරයේ ස්වභාවය තහවුරු කිරීමට අපොහොසත් වීම මගින් විභව ආදායම් හඳුනාගැනීමේ දෝෂ, ආදායම් සාවද්‍ය ලෙස වර්ගීකරණය කිරීම සහ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ගැටළු ඇති වේ. මෙමගින් නියාමන අනුකූල නොවීම, ගිණුම්කරණ රීති නුසුදුසු ලෙස යෙදීම සහ විභව බදු ප්‍රතිවිපාක ඇතිවීමේ අවදානම වැඩි කරයි. මූල්‍ය වාර්තාකරණයේ නිරවද්‍යතාවය සහ විශ්වසනීයත්වය සහතික කිරීම සඳහා සමාගමට එහි ප්‍රධාන ආදායම් ප්‍රභව සහ ව්‍යාපාරයේ ස්වභාවය පිළිබඳ පැහැදිලි දැක්මක් තිබිය යුතුය.

3.3 අනෙකුත් සංවිධාන වෙත නිකුත් කරන ලද සම්පත්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
අ. 2024 පෙබරවාරි 1 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි, ජීවිත හා සාමාන්‍ය රක්ෂණ මෙහෙයුම් විධිමත් ලෙස වෙන් කිරීමෙන් පසුව, සමාගම නීත්‍යානුකූල හිමිකාරීත්වය දැරූ ඇතැම් මෝටර් රථ ශ්‍රී ලංකා ඉන්ෂුරන්ස් කෝපරේෂන් ලයිෆ් ලිමිටඩ් (SLICLL) සහ ශ්‍රී ලංකා ඉන්ෂුරන්ස් කෝපරේෂන් පෙනරල් ලිමිටඩ් (SLICGL) යන සමාගම් දෙක මගින්ම අඛණ්ඩව භාවිතා කරන බව නිරීක්ෂණය විය.	වාහන හිමිකාරීත්වය SLICLL සහ SLICGL වෙත පැවරීමේ ක්‍රියාවලියේ සමාගම නිරතව සිටී. සමාගම SLICLL සතු වාහන පැවරීමේ ආකෘති පත්‍ර මෝටර් රථ රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත.	තථ්‍ය භාවිතය මත පදනම්ව, SLICLL සහ SLICGL වෙත වාහන හිමිකාරීත්වය සහ භාවිත පිරිවැය නිසි ලෙස වෙන් කළ යුතු බව නිර්දේශ කෙරේ. නිවැරදි මූල්‍ය වාර්තාකරණ අවශ්‍යතාවලට සහ වෙන් කිරීමේ අවශ්‍යතාවලට අනුකූල වීම සහතික කිරීම සඳහා අදාළ ආයතන වෙත හිමිකාරීත්වය පැවරීමෙන් හෝ පිරිවැය බෙදා ගැනීමේ ගිවිසුමක් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් මෙය සාක්ෂාත් කරගත හැකි වේ.
ආයතන දෙකෙහි නෛතික හා මෙහෙයුම් වෙන්වී තිබියදීත්, වත්කම් අඛණ්ඩව හවුලේ භාවිත කිරීම මගින් වත්කම් භාවිතය අනුව යම් මට්ටමක මෙහෙයුම් අන්‍යෝන්‍ය රැඳීයාවක් පවතින බව යෝජනා කෙරේ.	2025 සැප්තැම්බර් 09 දිනට, සමාගම අනුපිළිවෙලින් මෝටර් රථ 247 ක් අතරින් 80 ක අයිතිය SLICGL වෙත සහ මෝටර් රථ 42 ක් අතරින් මෝටර් රථ 25 ක අයිතිය SLICLL වෙත ද පවරා ඇත.	
එවැනි භාවිතයන් මගින් පහත සඳහන් ගැටළු ඇති කළ හැකිය:		
• SLICLL සහ SLICGL අතර සාවද්‍ය ලෙස පිරිවැය වෙන් කිරීම; • හිමිකාරීත්වය සහ වත්කම් වාර්තාවල නොගැළපීම්; • 2011 අංක 03 දරන රක්ෂණ කර්මාන්තය විධිමත් කිරීමේ (සංශෝධන) පනත යටතේ මෙහෙයුම් සහ වත්කම් වෙන් කිරීමට අදාළ නියාමන අවශ්‍යතාවලට අනුකූල නොවීම.		